

NEET-jongeren in Vlaanderen: aandacht voor kansengroepen

NEET is het acroniem voor 'Not in Education, Employment or Training'. De NEET-ratio geeft het aandeel jongeren weer dat niet aan het werk is en geen onderwijs of opleiding volgt. In deze Werk.Focus bekijken we eerst de evolutie van het aandeel NEET-jongeren in Vlaanderen en plaatsen we de Vlaamse situatie in een Europees perspectief. Daarna gaan we dieper in op de NEET-ratio voor een aantal deelpopulaties en kansengroepen.

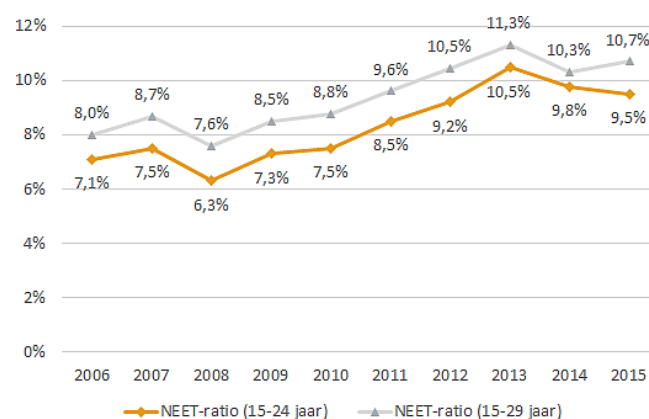
De integratie van NEET-jongeren op de arbeidsmarkt staat hoog op de agenda van zowel de Europese als de Vlaamse overheid. De Europese jongerengarantie en het Vlaamse Jeugdwerkplan vormen belangrijke beleidsinstrumenten om deze jongeren die niet aan het werk zijn en geen onderwijs of opleiding volgen in de arbeidsmarkt te integreren.

Om de arbeidsmarktpositie van deze jongeren te kunnen opvolgen, werd op Europees niveau een gestandaardiseerde versie van de zogenaamde *NEET-ratio* ontwikkeld. Deze indicator geeft het aandeel jongeren weer dat niet aan het werk is (in de referentieweek van de bevraging) en geen onderwijs of opleiding volgt (gemeten in de referentiemaand).

NEET-jongeren in Vlaanderen en Europa

Voor de berekening van de NEET-ratio volgen we de Europese definities en maken we gebruik van de Europese Labour Force survey (LFS) en de Belgische versie hiervan, beter bekend als de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK). In figuur 1 geven we de evolutie weer van het aandeel NEET-jongeren voor het Vlaams Gewest van 2006 tot en met 2015. Sinds de economische crisis in 2009 steeg het aandeel NEET onder de jongeren in Vlaanderen. Aan deze stijging lijkt een einde te komen vanaf 2014. Voor de leeftijdsgroep van 15- tot 24-jarigen bedroeg de NEET-ratio in 2015 9,5%. Dit wil zeggen dat ongeveer 69 500 Vlaamse jongeren tussen 15 en 24 jaar geen betaalde arbeid verrichtten, noch deelnamen aan onderwijs of opleiding. In de groep tot 29 jaar lag de ratio met 10,7% iets hoger, hier ging het om 120 600 jongeren.

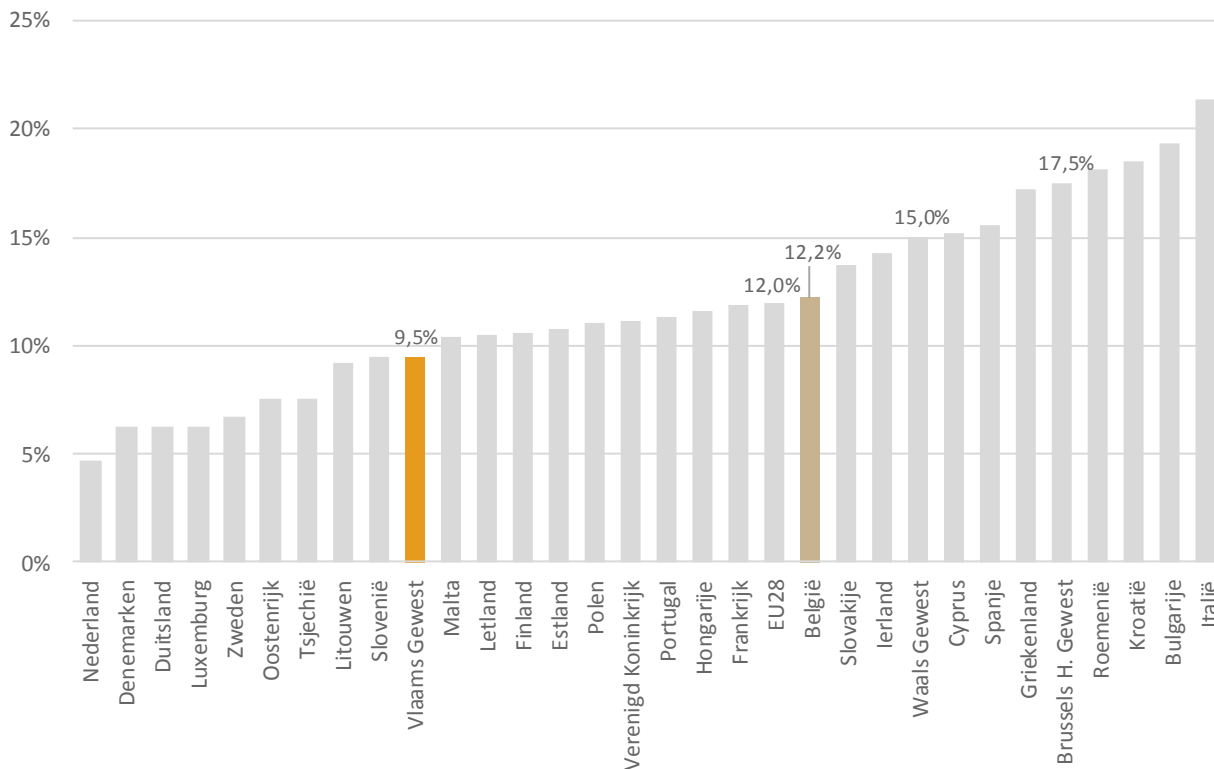
Figuur 1 Evolutie NEET-ratio (15-24 jaar en 15-29 jaar)
(Vlaams Gewest; 2006-2015)

Bron: Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium EAK, Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt Werk)

In figuur 2 plaatsen we de Vlaamse prestaties in een breder Europees perspectief. In deze figuur tonen we voor 2015 de NEET-ratio bij de 15- tot 24-jarigen voor alle 28 EU-landen en voor de drie gewesten van België. Het Europees gemiddelde voor de NEET-ratio bedroeg 12% in 2015. Het Vlaams Gewest zat hier met 9,5% ruim onder. België situeerde zich met 12,2% net boven het Europees gemiddelde. Het Waals Gewest (15%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (17,5%) zaten ruim boven het Europees gemiddelde.

Figuur 2 NEET-ratio (15-24 jaar) (Belgische gewesten, Europese lidstaten en EU-28; 2015)

Bron: Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium EAK, Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt Werk)

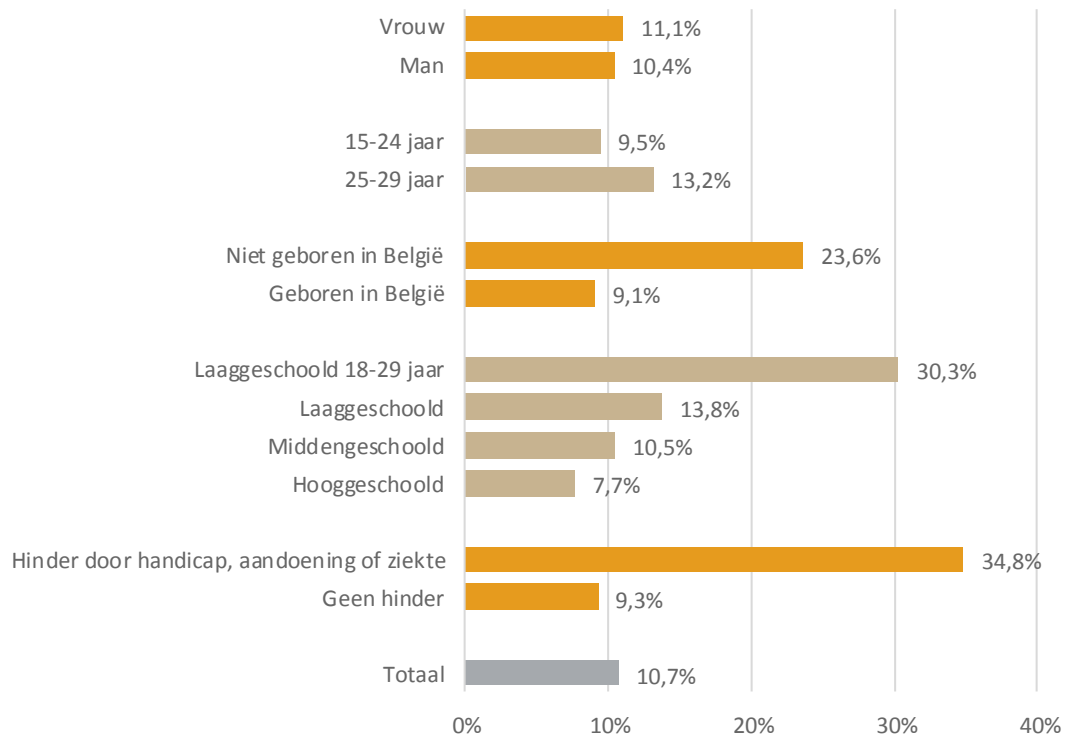
NEET-ratio volgens subgroepen

Hierna ontleden we de indicator volgens enkele socio-demografische kenmerken. We berekenen de NEET-ratio voor een aantal subgroepen van de Vlaamse jongeren tussen 15 en 29 jaar. Deze subgroepen bakenen we af op basis van geslacht, leeftijd, geboorteland, scholingsgraad en hinder door een handicap, aandoening of ziekte.

In figuur 3 geven we de NEET-ratio's weer voor de verschillende subgroepen en voor het totaal. Tussen mannen en vrouwen en de beide leeftijdsgroepen zien we weinig verschil in het aandeel NEET-jongeren. Bij de andere kenmerken stellen we wel enkele opmerkelijke verschillen vast. Van de personen tussen 15 en 29 jaar die niet geboren zijn in België, is 23,6% NEET. Dit percentage NEET is ruim 2,5 keer hoger dan bij de groep jongeren die wel in België geboren zijn (9,1%). Deze vaststelling sluit aan bij een recent onderzoek van Tempera, dat op basis van administratieve data voor Antwerpen eveneens aanwijzingen vond voor een ruime oververtegenwoordiging van allochtonen in de NEET-populatie (Desseyn & Hoefnagels, 2015).

Bij de personen die hinder ervaren door een handicap, aandoening of ziekte is het aandeel NEET nog hoger. Daar is met 34,8% meer dan één op de drie personen NEET. Het aandeel NEET ligt bij hen meer dan drie keer zo hoog als bij personen die geen hinder ondervinden door een handicap, aandoening of ziekte (9,3%). Tot slot stellen we ook een verschil vast in het aandeel NEET volgens scholingsniveau. 13,8% van de laaggeschoolde jongeren is NEET, tegenover 7,7% van de hooggeschoolde jongeren. Hierbij moeten we opmerken dat een groot aandeel laaggeschoolden jonger is dan 18 jaar en dus nog leerplichtig is, wat de NEET-ratio van deze groep tempert. De NEET-ratio voor laaggeschoolden tussen 18 en 29 jaar ligt dan ook heel wat hoger op 30,3%.

Figuur 3 NEET-ratio (15-29 jaar) volgens socio-demografische kenmerken (Vlaams Gewest; 2015)

Bron: Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium EAK, Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt Werk)

Besluit

De groei van het aandeel NEET-jongeren in Vlaanderen na de economische crisis in 2009 lijkt sinds 2014 tot een einde te zijn gekomen. Vlaanderen scoort bovendien relatief goed in Europees perspectief wat betreft het aandeel NEET-jongeren. Met een aandeel van 9,5% NEET-jongeren (15-24 jaar) zit Vlaanderen ruimschoots onder het Europees gemiddelde (12%). Deze positieve signalen moeten we echter nuanceren. De analyse toont immers ook aan dat de kansengroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt een opmerkelijk hoger aandeel NEET-jongeren bevatten. Het gaat hierbij om personen geboren buiten België, laaggeschoolden en personen die hinder ondervinden door een handicap, ziekte of aandoening. Dit wijst erop dat deze groepen relatief minder vlot de weg vinden naar betaalde arbeid of opleiding. Het is dan ook aangewezen om bij de uitvoering van de initiatieven in het kader van de jongerenгарantie rekening te houden met deze heterogeniteit van de doelgroep en de specifieke situatie van bepaalde kansengroepen.

In het Over.Werk-artikel [Wel jong, niet NEET. Een analyse van de NEET-jongeren in Vlaanderen](#) gaan we dieper in op de situatie van de NEET-jongeren in Vlaanderen. We bekijken er de afstand tot de arbeidsmarkt van de NEET-jongeren op basis van het zoekgedrag, de beschikbaarheid voor werk en de arbeidswens. Daarnaast lichten we de klassieke jeugdwerkloosheidsgraad toe en berekenen we een ruimere 'potentiële jeugdwerkloosheidsgraad', waarbij we jongeren die noch beroepsactief, noch in opleiding zijn mee in rekening brengen.

Bart Scholiers
Wim Herremans
Steunpunt Werk

Over.Werk

Tijdschrift van het Steunpunt Werk

NR. 1 | 2016

Halfjaarlijks tijdschrift
26ste jaargang
januari-juni 2016

Voor een uitgebreide blik op de jongerengarantie en de uitwerking ervan in Vlaanderen verwijzen we naar **Over.Werk 2016 nr. 1**. In dit themanummer geven we een overzicht van het gevoerde beleid, laten we betrokken actoren aan het woord en belichten we nieuw onderzoek en cijfermateriaal over de jongerengarantie en de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen.

STEUNPUNT WERK

Naamsestraat 63 bus 3551, 3000 Leuven

steunpuntwerk@kuleuven.be | +32 016 32 32 39

www.steunpuntwerk.be | twitter: [@SteunpuntWerk](https://twitter.com/SteunpuntWerk)

Het STEUNPUNT WERK is een universitair kenniscentrum dat arbeidsmarktinformatie verspreidt en het Vlaams arbeidsmarktbeleid ondersteunt.